

मान्धाता यौवनाश्वः (१-६), गोधा(७)। इन्द्रः । छ. महापंक्तिः (१-६), पंक्तिः (७)

उ॒भे यदिन्द्र॑ रोद॑सी आप॒प्राथो॑षा इव।

म॒हान्तं॑ त्वा म॒हीनां॑ स॒म्राजं॑ च॒र्षणी॑नां दे॒वी जनि॑त्र्यजीजनद्भद्रा जनि॑त्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०१

इन्द्र । यत्- यस्त्वम् । उभे रोदसी- द्यावापृथिव्यौ । आपप्राथोषा इव- आपूरयसि । महान्तम् । त्वा- तं त्वाम् । महीनाम्- महतीनाम् । सम्राजम्- स्वामिनम् । चर्षणीनाम्- मनुष्याणां स्वामिनम् । भद्रा- कल्याणी । देवी- अखण्डप्रकृतिरदितिः । जनित्री- माता । अजीजनत्- ससर्ज ॥१॥

अव॑ स्म दु॒र्हणाय॑तो म॒र्तस्य॑ तनु॒हि स्थि॒रम् ।

अ॒धस्प॑दं तमी॑ कृ॒धि यो अ॒स्माँ आ॒दिदेश॑ति दे॒वी जनि॑त्र्यजीजनद्भद्रा जनि॑त्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०२

दुर्हणायतः- दुर्हननं कुर्वतः । मर्तस्य- मर्त्यस्य । स्थिरम्- दृढं बलम् । अव तनुहि- अधः पातय । इन्द्र । यः । अस्मान्- नः । आदिदेशति- आयुधान्यतिसृजति । तम् । ईम्- एनम् । अधस्पदं कृधि- आक्रम ॥२॥

अव॑ त्या बृ॒हती॑रिषो॑ वि॒श्वश्च॑न्द्रा अमि॒त्रहन् ।

श॒चीभिः॑ शक्र॒ धूनु॑हीन्द्र॒ विश्वा॑भिरू॒तिभिर्दे॑वी जनि॑त्र्यजीजनद्भद्रा जनि॑त्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०३

अमित्रहन्- शत्रुघ्न । इन्द्र- ईशनाधिदैवत । शक्र- शक्तिमन् । विश्वाभिः- सर्वाभिः । ऊतिभिः- रक्षाशक्तिभिः । शचीभिः- प्रज्ञाभिः । त्याः- ताः । बृहतीः- महतीः । विश्वचन्द्राः- सर्वाह्लादिन्यः । इषः- सदिच्छाः । अव धूनुहि- अस्मदर्थं कम्पय । अस्मान् प्रापय ॥३॥

अव॑ यत्त्वं श॒तक्र॑त॒विन्द्र॒ विश्वा॑नि धूनु॑षे ।

र॒यिं न सु॑न्व॒ते सचा॑ सह॒स्रिणी॑भिरू॒तिभिर्दे॑वी जनि॑त्र्यजीजनद्भद्रा जनि॑त्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०४

शतक्रतो- अनन्तप्रज्ञ । इन्द्र- परमेश्वर । यत्- यदा । सुन्वते- रसनिष्पादकाय । सहस्रिणीभिः-
अनन्ताभिः । ऊतिभिः- रक्षाशक्तिभिः । विश्वानि- सर्वाणि मङ्गलानि । अव धूनुषे- प्रयच्छसि । तदा ।
सचा- तैः सह । रयिं न- दानयोग्यधनमपि प्रयच्छ ॥४॥

अव स्वेदा इवाभितो विष्वक्पतन्तु दिद्यवः ।

दूर्वाया इव तन्तवो व्यश्मदेतु दुर्मतिर्देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०५

दूर्वाया इव तन्तवः- दूर्वादळानीव । स्वेदा इव- कठिनकर्मकर्तुः स्वेदबिन्दवो यथा तथा । दिद्यवः-
द्योतनशक्तयः । अभितः- सर्वतः । विष्वक् । अव पतन्तु- भवदनुग्रहात् पतन्तु । अस्मत्-
अस्मत्तः । दुर्मतिः- दुष्टवासनामयी बुद्धिः । वि एतु- अपगच्छतु ॥५॥

दीर्घं ह्यङ्कुशं यथा शक्तिं बिभर्षि मन्तुमः ।

पूर्वेण मघवन्पदाजो वयां यथा यमो देवी जनित्र्यजीजनद्भद्रा जनित्र्यजीजनत् ॥ १०.१३४.०६

मन्तुमः- विद्वन् । दीर्घम् । अङ्कुशम्- आयुधम् । यथा तथा । शक्तिम् । बिभर्षि- धारयसि । हि-
खलु । मघवन्- इन्द्र । पूर्वेण पदा । अजः- छागः । यथा । वयाम्- शाखां कर्षति तथा । यमः शत्रून्
कर्षति ॥६॥

नकिर्देवा मिनीमसि नकिरा योपयामसि मन्त्रश्रुत्यं चरामसि ।

पक्षेभिरपि पक्षेभिरत्राभि सं रभामहे ॥ १०.१३४.०७

देवाः- हे देवताः । नकिः- न । मिनीमसि- हिंसामः । नकिः- न । आ योपयामसि- विमोहयामः ।
मन्त्रश्रुत्यम्- मन्त्रश्रवणम् । चरामसि- कुर्मः । अत्र- अस्मिन् यज्ञे । पक्षेभिः- मुमुक्षाप्रतीकैः पक्षैः ।
अपि पक्षेभिः- कर्मप्रतीकैः कक्षोपलक्षितहस्तैः । अभि सं रभामहे- इन्द्रं सम्यगवलम्बामहे ॥७॥